

Bertus

Tractatus

sic reperitur in qualibet oratione posita. sine vera si
ue falsa. Ubi situs magis debitus est. q. magis occurrit
intellectui et magis conuenit dictis. fm suos modos sig
nificandi et enuntiandi. et p. oppositum dicitur oratio diuisa.
Alio capite specialiter ut solum reperitur in oratione compo
sita falsa. et hoc modo est eorum que debent diuidi falsa unio.
et diuisio est componendo falsa separato. et a compositioe
ultimo modo dicitur fallacia compositiois. cuius distinctio
patet in textu.

Ar hoc est composita. hō est aial. et tñ distinctio sit
bi nō conuenit. cum illa unio predicari cum sub
iecto sit vera. Dōm q. si capiat compositio p
uisione affirmatiua predicari cum subiecto. sic ē h. com
positio. hō est aial. s. si capiat p. ordine prium fm situz
magis debitu in orōe composita falsa. sic in proposito
non est compositio.

Primus modus puenit ex eo q. aliquod
dictū potest supponere. p. se toto v. p. parte
sui. et fm istum modum paralogisatur sic.
Quocunq. possibile ē ambulare. possibile ē
q. ipse ambulet. sedentem possibile ē ambu
lare. ergo possibile ē q. sedēs ambulet. Ad
hoc dicitur q. minor ē duplex. quia si hoc
dicum sedentes ambulare supponit pro se
toto huic predicato possibile ē. id est sedēs
sedendo potest ambulare. tunc hec compo
sita ē falsa: sicut etiam ē impossibile dicere
q. sedens ambulet. si autem istud dictū sup
ponat pro parte sui tūc ē diuisa et vera et nō
sequitur conclusio: et est sensus. sedentē possi
bile ē ambulare. id est sedēs nunc habz po
tentiam ut postea ambulet. Et similiter. quē
cunq. ē possibile scribere possibile ē q. ipse
scribat. non scribentem scribere ē possibile
ergo possibile est q. non scribens scribat.
Dicendum ē ad istum paralogismum sicut
ad primum.

Hic Petrus bis. quarto distinguit mōs huius fallaciae. et diuiditur in duas p. causas fm q. duos ponit mo
dos. p. mus satis abunde ponitur in lra. Et ab aliqui
bus sic assignat q. sit q. vna determinatio diuersimo de d
terminat suum determinabile. et continet ille modus du
os sub se. v. n. est quādo dictū potest supponere p. se to
to v. p. sua parte de quo textus ponit duo exempla. Ali
us est quādo aliq. conuenit potest copulare iter termi
nos aut inter p. p. oēs fm quem sic paralogisat. oīe r. i. s.
bile v. r. u. d. i. b. i. l. e. est a. s. i. n. u. s. s. o. r. t. e. s. t. e. s. t. r. u. d. i. b. i. l. e. v. l. r. i. s. i. b. i. l. e.
ergo fortes a. s. i. n. u. s. t. m. a. i. o. r. e. s. t. d. u. p. l. e. x. quia hec deter
minatio vel potest determinare r. i. s. i. b. i. l. e. et r. u. d. i. b. i. l. e. r. a. n. s. p.
tes v. n. u. s. p. o. s. i. t. et tunc est categorica de distinctio sub
iecto. v. l. contingit iter terminos. et sic est composita fal
sa et bene sequitur conclusio. et est sensus maioris. oīe
illud quod est r. i. s. i. b. i. l. e. v. l. r. u. d. i. b. i. l. e. est a. s. i. n. u. s. v. l. r. i. s. i. b. i. l. e.
est. de quocunq. verum est dicere q. sit r. i. s. i. b. i. l. e. v. l. r. u. d. i. b. i. l. e.
le de illo verum est dicere q. sit a. s. i. n. u. s. s. i. l. l. i. s. e. n. s. u. s. s. i. c.
falli. Et potest illa determinatio v. l. determinare illa r. a.
q. subiecta duarū propositionum. et tunc est. p. o. s. h. y. p. o. t. h. e.

tica distinctio. et tunc maior est diuisa vera. et nō sequi
tur conclusio. sed committitur fallacia compositiois. eo q. vel i
maiore et minore determinat diuersa determinabilia. Et
sicut soluitur iste paralogismus. quocunq. sit duo et tria sūt
duo et tria. s. quinq. sūt duo et tria. ergo quinq. sūt duo
et quinq. sūt tria. q. minor est duplex. eo q. et potest con
iungere inter terminos v. l. inter p. o. e. s. Si p. m. i. s. i. c. ē v. e.
ra. sed nō sequitur conclusio. q. ibi et copulatur inter p. o. s.
nes. Si s. e. d. m. s. i. c. est diuisa falsa. et sequitur conclusio. s. s.
est magis fallacia diuisiois.

Nota dū Quod sit fallacia compositiois quā
do arguitur a p. o. e. vera de sen
su diuiso ad p. o. e. m. seu conclusio
sione falsa de sensu compositio. v. l. h. oīe possibile potest esse
verum. sedentē currere ē possibile. q. sedentē currere ē ve
rum. Ubi minor est duplex. q. possibile potest determinare
hoc dictū sedentē currere acceptum. p. se toto. i. sub cō
posito suarū prium. et sic est posita falsa. q. in ea p. i. u. m.
gūtur actus oppositi. v. l. sedentes ambulare. et b. i. l. e. q. u. i. t. p.
clusio. potest etiā determinare dictū p. sua p. t. e. i. p. m. a.
teriali suo sub diuisione p. t. i. s. i. c. minor est diuisa. p. a. q.
valet istam. sedenti inest potentia ambula. d. i. nō sequitur cō
clusio. s. s. committitur fallacia compositiois. q. tūc arguit
a diuisa vera ad compositam fallam.

Querit Quid sit dictū supponere p. se toto
to. et q. d. p. sua p. t. e. Pro r. i. s. i. o. n. e.
notā dū. q. in illo dicto. sedentē am
bulare sūt duo. i. m. a. t. e. r. i. a. l. e. v. l. s. u. b. i. e. c. t. i. c. u. i. p. u. e. n. i. t. s. e. s. s. i. o.
et formale. i. s. e. s. s. i. o. v. l. f. o. r. m. a. s. e. d. e. n. t. i. q. n. e. r. g. o. p. d. i. c. a. t. i. v. i. c.
t. i. p. o. n. i. t. c. u. i. d. i. c. t. o. q. u. o. a. d. v. t. r. i. q. s. s. q. u. i. a. d. m. a. t. e. r. i. a. l. e.
et formale. tūc est enuntiatio modalis posita. et dictū sup
ponit p. se toto. Si vero p. d. i. c. a. t. i. d. i. c. t. i. a. t. r. i. b. u. a. t. d. i. c. t. o.
q. t. u. m. a. d. m. a. t. e. r. i. a. l. e. s. o. l. u. s. et diuidatur ab eo p. f. o. r. m. a.
le i. p. s. i. u. s. tūc orō dicitur diuisa. et dicitur. m. s. u. p. p. o. n. i. t. p. r. o.
parte sua. et in isto sensu illa est vera. sedentem ambula
re ē possibile. Et hoc idem soler dicit sub alijs verbis q. n.
predicatum conuenit dicto fm potest t. a. c. t. u. i. t. t. u. c. d. e.
erum supponit p. se toto. s. s. quod o. u. e. n. i. t. s. i. b. i. f. m. p. o. t. e. s. t.
t. i. a. et nō fm actū supponit p. sua p. t. e.

Arguit Primus modus huius fallacie ē
quando dictum potest supponere
p. se toto. vel pro parte sua. s. s. quā
do conuenit conuenit inter orationes aut inter p. r. o. s.
positiones nullum est dictum supponens p. parte v. l. p.
toto. ergo tales paralogismi non possunt ibi comprehē
di. Dicendum q. propter hoc motuum beat. Tho
mas in suis fallacijs ponit duos modos. qui tamē h. i. c.
comprehendi possunt sub primo. quia Petrus hispanus
vult q. tunc est primus modus huius fallacie quādo vna
determinatio diuersimode determinat suum determina
bile. et hoc fit dupl. v. l. dictū est.

Secundus modus prouenit ex eo q. ali
qua determinatio potest referri ad diuersa. Et
penes istum modum paralogisatur sic. qui
cunq. scit litteras nunc didicit eas. sed iste
antiquus grammaticus scit litteras. q. nūc
didicit eas. Dicendum q. maior ē duplex: q. z
hec determinatio nūc potest determinare h.
verbum didicit. sic est composita et falsa: et
sequitur conclusio. v. l. potest determinare hoc